

JUSTITS MINISTERIET

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 24. februar 2023
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Maria Thostrup Jakobsen
Sagsnr.: 2023-0032/09-0202
Dok.: 2716287

Besvarelse af spørgsmål nr. 22 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 22 (Alm. del), som Folketingets Grønlandsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. januar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Peter Hummelgaard

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 22 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg:

”Ifølge retsplejeloven har det statslige uafhængige bevismiddeltilsyn i Danmark ikke kompetence til at handle i Grønland. Et sådant tilsyn kan ellers sikre, at DNA-beviset anvendes på en retssikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Er ministeren villig til, i dialog med Naalakkersuisut, at sikre, at et uafhængigt tilsyn også kommer til at gælde i Grønland?”

Svar:

1. Det Uafhængige Tilsyn med Bevismidler (Bevismiddeltilsynet) blev etableret i Danmark ved lov nr. 1172 af 8. juni 2021, og bestemmelserne vedrørende bl.a. Bevismiddeltilsynet trådte i kraft den 1. januar 2022. Bevismiddeltilsynet fører tilsyn med politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser. Begrebet ”tekniske beviser” skal forstås bredt og omfatter oplysninger, spor og materiale, som indsamles til brug for en teknisk undersøgelse eller behandling, således at oplysningerne senere kan dokumenteres som bevis i en straffesag (f.eks. teleoplysninger, fingeraftryk, DNA-materiale eller våbenspor).

Bevismiddeltilsynet fører overordnet to former for tilsynsvirksomhed vedrørende politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser.

For det første kan Bevismiddeltilsynet på eget initiativ iværksætte tematiske tilsyn af udvalgte bevistyper. Tilsynet kan indebære, at Bevismiddeltilsynet påser, at politiets og anklagemyndighedernes procedurer og retningslinjer for håndtering og behandling af de enkelte typer af tekniske beviser samlet set er egnede til at sikre en passende kvalitet af den pågældende tekniske bevistype, og at fejlkilder og usikkerheder, såvel generelle som konkrete, identificeres. Bevismiddeltilsynet vil i den forbindelse også kunne kontrollere, at myndighederne efterlever de fastsatte procedurer og retningslinjer. Til brug herfor kan Bevismiddeltilsynet anmode om at få udleveret allerede udarbejdede retningslinjer, systembeskrivelser og vejledninger samt skriftlig dokumentation for gennemførte kvalitetskontroller eller dokumentation for identificerede fejl eller afvigelser og tilhørende beskrivelser af fejlløsninger.

Bevismiddeltilsynet kan endvidere påse, at beskrivelsen af forbehold og usikkerheder vedrørende den enkelte bevistype, som indgår i politiets videre efterforskning, generelt er tilstrækkelig og fyldestgørende. Tilsynet kan

endvidere omhandle, om anklagemyndigheden, som led i myndighedens legalitets- og kvalitetskontrol, sikrer, at straffesagerne indeholder de fornødne oplysninger om bevisets karakter, herunder om anklagemyndigheden generelt og i relevant omfang fremlægger usikkerhederne forbundet med det enkelte bevismiddel under straffesagens behandling ved domstolene. Tilsynet kan eksempelvis foretages stikprøvevis ved at gennemgå retsbøgerne i et antal afsluttede sager for at konstatere, hvilke bilag der er dokumenteret.

Det er ikke formålet med tilsynet, at Bevismiddeltilsynet på enkeltsagsniveau skal efterprøve konklusionerne vedrørende undersøgelsen eller behandlingen af tekniske beviser (f.eks. *om* der er et konkret match i DNA-sporet, eller *om* en persons telefon ifølge teleselskabernes oplysninger har været registreret på bestemte master), eller hvordan politiet og anklagemyndigheden har anvendt de pågældende tekniske beviser under tilrettelæggelsen af efterforskningen og ved vurderingen af tiltalsspørgsmålet, samt om retsplejelovens og øvrige regler om indhentelse af beviser mv. er iagttaget.

For det andet kan Bevismiddeltilsynet føre tilsyn med, om myndighederne – når myndighederne opdager fejl eller mulige fejl ved behandlingen af tekniske bevismidler – i tilstrækkelig grad har afdækket og adresseret den konstaterede eller mulige fejl og dennes eventuelle retssikkerhedsmæssige konsekvenser. Det bemærkes, at politiet og anklagemyndigheden af egen drift skal orientere Bevismiddeltilsynet ved konstaterede fejl eller mulige fejl af generel eller systematisk karakter og af retssikkerhedsmæssig betydning. Bevismiddeltilsynet vil ikke skulle vurdere enkeltpersoners ageren eller ansvar eller i øvrigt vurdere, om eller hvor der kan være grundlag for at placere et retligt, disciplinært eller lignende ansvar.

2. I forhold til politiets og anklagemyndighedens, herunder Grønlands Politis, behandling af tekniske beviser har Justitsministeriet til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Ved behandling af tekniske beviser, herunder DNA-bevis eller teledata, er alle politikredse inklusive Grønlands Politi underlagt de samme retssikkerhedsmæssige krav. Det gælder også den fornødne opmærksomhed, som politiet og anklagemyndigheden skal have på usikkerheder, mulige fejlkilder og lignende i forbindelse med behandlingen af tekniske beviser.

Det betyder, at de eventuelle tiltag, som politiet og anklagemyndigheden enten af egen drift eller som følge af vurderinger,

henstillinger og anbefalinger fra Bevismiddeltilsynet måtte iværksætte i relation til behandling af tekniske beviser, eksempelvis DNA-bevis eller teledata, også vil omfatte Grønlands Politis eventuelle behandling af sådanne beviser.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis der i grønlandske kriminalsager indgår kriminaltekniske beviser såsom DNA, fingeraftryk, sålaftryk og våbenspor, forestås den kriminaltekniske behandling af Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC) i National enhed for Særlig Kriminalitet. Det gælder uanset, om de kriminaltekniske spor er indsamlet af Grønlands Politi eller af politiet i Danmark som led i en assistance til Grønlands Politi i forbindelse med konkrete efterforskninger.”

Som det fremgår, kan Bevismiddeltilsynets virksomhed have en indvirkning på kvaliteten af de tekniske beviser, som bliver anvendt i kriminalsager i Grønland. Der vil imidlertid også være dele af tilsynets virksomhed, som ikke omfatter forhold vedrørende Grønlands Politi. Det kan for eksempel nævnes, at der kan være beviser, der er indsamlet og alene behandles af Grønlands Politi, som ikke omfattes af Bevismiddeltilsynets virksomhed, ligesom generelle indsatser såsom stikprøvevis gennemgang af retsbøger, retningslinjer for myndighedernes håndtering og behandling af de enkelte typer af beviser mv. ikke kan omfatte Grønlands Politi.

3. Det er en prioritet for regeringen at udvikle de danske ansvarsområder i Grønland, og regeringen vil bl.a. i fællesskab med Naalakkersuisut arbejde for, at standarden på danske ansvarsområder følger standarden i Danmark med de fravigelser de grønlandske forhold tilsiger.

Ændringer af straffeloven, retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven, der vedtages i en folketingssamling, forelægges efterfølgende Rådet for Grønlands Retsvæsen med henblik på rådets faglige vurdering af, om lovændringerne er egnede til at blive gennemført for Grønland. Rådet for Grønlands Retsvæsen har efter indstilling fra Justitsministeriet i oktober 2021 tiltrådt, at etableringen af Bevismiddeltilsynet er egnet til gennemførelse i Grønland.

Justitsministeriet drøfter løbende med Naalakkersuisut, hvilke konkrete lovgivningssager for Grønland der skal prioriteres inden for den kapacitet, som er til rådighed, og hvis Naalakkersuisut måtte fremsætte ønske om at prioritere gennemførelsen af Bevismiddeltilsynet for Grønland, vil Justitsministeriet prioritere arbejdet hermed.